

Praha 6.9.2005

43

Činnost radiační onkologie a klinické onkologie v České republice v roce 2004

Activity in X-ray oncology and clinical oncology in the Czech Republic 2004

Souhrn

Počet ošetření-vyšetření vzrostl oproti předchozímu roku o 9,9 % (tj. 1 458 397 ošetření - vyšetření), nárůst byl zaznamenán také u počtu léčených pacientů s nádorovým a nenádorovým onemocněním (o 5 %). Aktuální informace dále přináší údaje o počtu nově přijatých s nádorovým onemocněním k léčbě, o počtu nově přijatých s nenádorovým onemocněním k léčbě, o druhu terapie, o počtu přístrojů. Údaje jsou za Českou republiku a za jednotlivé kraje.

Summary

Number of examinations has increased by 9.9 %, growing numbers of treated patients with tumorous and non tumorous diseases have been also found (by 5 %). This Topical Information comprises data concerning number of newly admitted patients for treatment with tumorous disease, number of newly admitted patients for treatment with non tumorous disease, further data concerning kind of therapy, number of medical devices. This data are presented both for the Czech Republic and for all regions.

Česká republika patří ve srovnání se světem k zemím s vysokým výskytem novotvarů, které patří k nejzávažnějším onemocněním. Radiační a klinická onkologie významně ovlivňují léčbu a přežívání pacientů. Tato Aktuální informace podává přehled o jejich činnosti.

Výkaz A (MZ) 1-01 je podkladem pro zpracování dat o činnosti radiační a klinické onkologie. Roční výkaz vyplňuje každé samostatné oddělení (pracoviště) klinické onkologie a radioterapeutické oddělení včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele. Návratnost výkazů byla velmi dobrá.

Na 94 samostatných odděleních (pracovištích) klinické onkologie a 40 radioterapeutických odděleních pracovalo 269,85 lékařů, 56,15 radiologických fyziků, 12,85 radiologických techniků, 259,52 radiologických asistentů a 411,08 všeobecných sester (přepočtený počet, včetně smluvních pracovníků). Rozdělení lékařů (fyzických osob) podle atestací: počet lékařů s I. atestací v oboru radioterapie se snížil proti roku 2003, stejně tak jako počet lékařů s I. atestací v oboru radioterapie a v oboru klinická onkologie a zvýšily se počty lékařů s II. atestací v oboru radioterapie, s atestací v oboru klinická onkologie (samostatně bez radioterapie) a s II. atestací v oboru radioterapie a s atestací v oboru klinická onkologie.

V roce 2004 došlo k nárůstu počtu ošetření-vyšetření proti roku 2003 o téměř 10 %. Velký vzestup v počtu ošetření - vyšetření je v Plzeňském kraji (o 24,0 % proti roku 2003),

k poklesu došlo v Pardubickém kraji (o 19,2 % proti roku 2003). Počet dispenzárních vyšetření v roce 2004 byl jen o 5,3 % vyšší než v roce 2003. K nejvyššímu vzestupu došlo ve Středočeském kraji (o 29,7 %) a v kraji Hl.m. Praha (o 24,3 %), k poklesu došlo hlavně v Pardubickém a Královéhradeckém kraji (o 36,4 % a o 32,2 %).

Počet léčených pacientů s nádorovým onemocněním (zhoubným i nezhoubným) a s nenádorovým onemocněním - nově přijatých i již dříve léčených vykázal menší nárůst (rok 2004 o 5,0 % více). Zářením v roce 2004 byl léčen každý třetí až čtvrtý pacient, chemoterapií čtvrtina pacientů a jiná terapie (např. hormonální, imunoterapie, hypertermie) byla aplikována u poloviny pacientů. V porovnání s rokem 2003 nejvyšší vzestup v počtu léčených pacientů celkem vykázal kraj Vysočina (o 49,4 %), stejně jako v počtu pacientů léčených zářením (o 125,8 % více proti roku 2003). Nejvyšší vzestup v počtu pacientů s chemoterapií zaznamenal kraj Moravskoslezský a Karlovarský (o 20,7 %, o 20,3 %), největší pokles v počtu pacientů léčených chemoterapií byl ve Zlínském kraji a Jihomoravském kraji (o 48,0 % a o 42,5 %). Počet pacientů s jinou terapií vykazuje největší rozdíly v porovnání rokem 2003 - jak vzestup, hlavně v Libereckém a Ústeckém kraji (o 61,3 % a o 37,0 %), tak pokles, který byl prokázán hlavně v kraji Královéhradeckém a Plzeňském (o 44,8 % a o 32,4 %).

Počet nově přijatých s nádorovým onemocněním (zhoubným i nezhoubným) k léčbě byl o 9,6 % vyšší proti roku 2003, terapii zářením podstoupila méně než polovina pacientů, stejně jako chemoterapii, jinou terapii podstoupila více než čtvrtina pacientů. Nejvyšší vzestup v počtu nově přijatých celkem vykázal Ústecký kraj (o 30,9 %) a v počtu nově přijatých celkem i v terapii zářením vykázal kraj Vysočina (o 21,5 % a o 59,3 %).

Počet nově přijatých pacientů k léčbě s nenádorovým onemocněním byl jen nepatrně vyšší proti roku 2003, terapii zářením prodělala více než polovina pacientů a jinou terapii více než čtvrtina pacientů. V porovnání za Českou republiku nejeví roky 2004 a 2003 větších rozdílů, pouze kraje Pardubický a Moravskoslezský vykazují vzestup v nově přijatých celkem (o 39,8 % a o 37,6 %) a v terapii zářením (o 39,8 % a o 68,4 %).

Vybavení přístroji pro diagnostiku a léčbu závisí nejen na velikosti kraje, ale i na typech nemocnic v kraji. V pořadí zastoupení jednotlivých přístrojů na těchto odděleních (pracovištích) v ČR bylo nejvíce systémů pro plánování léčby (24,6 %), dále radionuklidových ozařovačů Co60 (14,0 %), rtg terapeutických přístrojů (12,3 %), lineárních urychlovačů s více energiemi X a elektrony (11,2 %), rtg simulátorů (10,6 %), radionuklidových ozařovačů Cs137 (8,9 %), automatických - AFL přístrojů pro brachyterapii s HDR (6,1 %), lineárních urychlovačů s jednou energií X (3,9 %), automatických - AFL přístrojů pro brachyterapii s LDR/MDR (3,4 %), plánovacích CT (2,8 %) a CT simulátorů (2,2 %). Nejvíce pacientů bylo ozařováno lineárními urychlovači s více energiemi X a elektrony - o 67,7 % více proti roku 2003.

Brachyterapie byla prováděna u 2 639 pacientů (o 7,1 % více proti roku 2003).

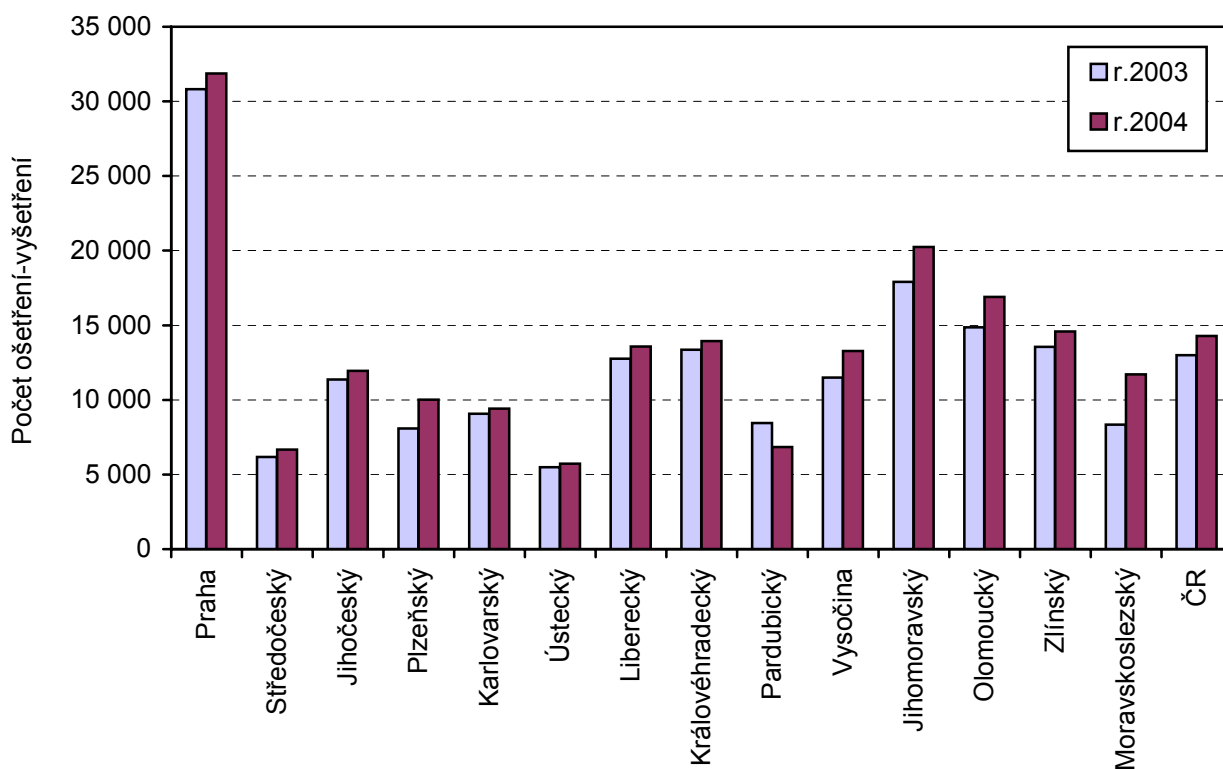
Zhodnotíme-li činnost radiační onkologie a klinické onkologie v roce 2004 zjistíme, že počet oddělení (pracovišť) klinické onkologie a radioterapie se o něco zvýšil, tím se zvýšila dostupnost péče o pacienty. Počet lékařů se ale téměř nezměnil (o 13,13 lékařů v přepočteném počtu více proti roku 2003), ale zlepšila se jejich odbornost (atestace). Všechny sledované ukazatele (počty ošetření - vyšetření, léčených pacientů, nově přijatých pacientů, dispenzarizace) se zvýšily, zvýšení však nepřesáhlo 10 %, ale rozdíly jsou více patrné v některých krajích. Převažuje terapie zářením, z přístrojů jsou nejvíce využívány lineární urychlovače s více energiemi X a elektrony.

Vypracovala: MUDr. Jana Ajmová

**Počet ambulantních ošetření - vyšetření
radiační onkologie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		z toho dispenzární vyšetření	
	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004
Praha	357 978	371 520	104 255	129 545
Středočeský	69 779	75 809	25 140	32 614
Jihočeský	71 011	74 716	33 956	33 496
Plzeňský	44 408	55 046	15 423	14 174
Karlovarský	27 558	28 597	14 525	14 003
Ústecký	45 070	46 965	18 545	19 688
Liberecký	54 524	58 018	11 932	14 129
Královéhradecký	73 237	76 232	52 885	35 855
Pardubický	42 805	34 569	14 404	9 160
Vysočina	59 455	68 714	19 241	22 949
Jihomoravský	200 952	227 255	46 558	47 067
Olomoucký	94 560	107 324	64 918	73 789
Zlínský	80 294	86 224	32 814	32 912
Moravskoslezský	105 180	147 408	48 355	50 473
ČR	1 326 811	1 458 397	502 951	529 854

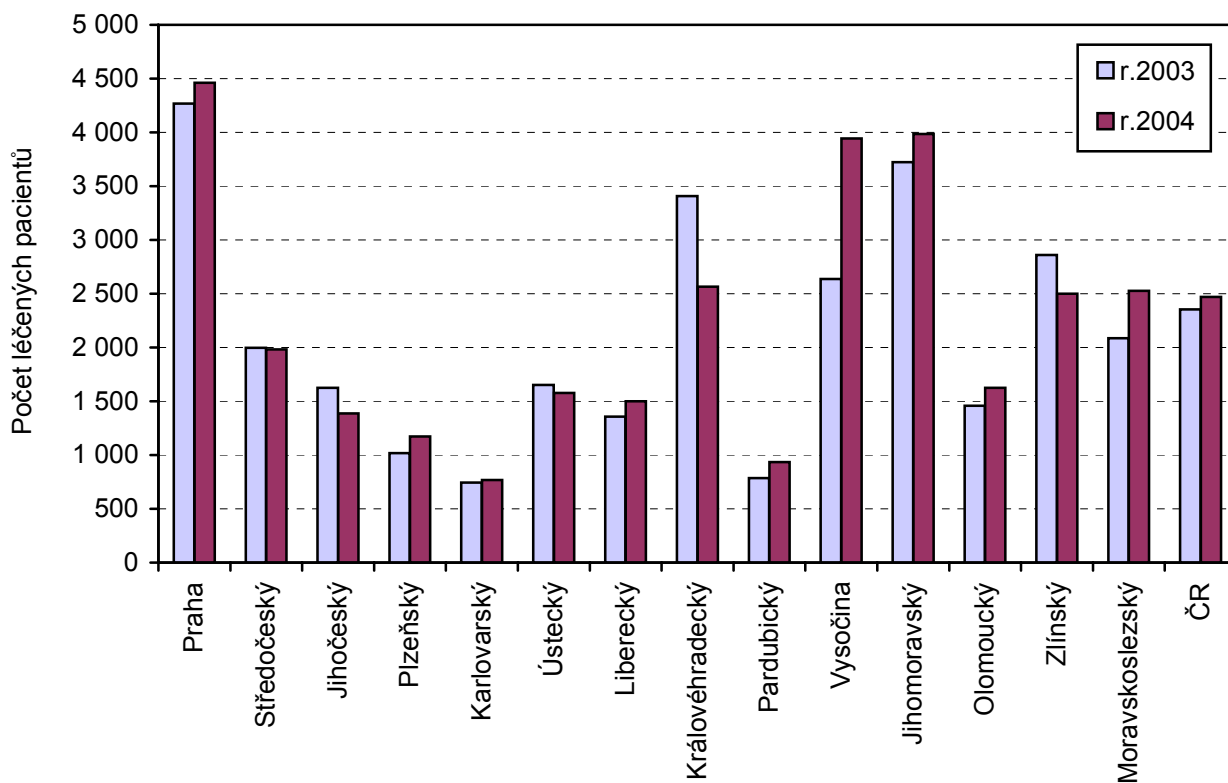
**Počet ambulantních ošetření - vyšetření
na 100 000 obyvatel**

**Počet léčených pacientů pro nádorová (zhoubná i nezhojná)
a nenádorová onemocnění - radiační onkologie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004
Praha	49 592	51 987	11 171	11 980	13 058	13 348	29 453	32 073
Středočeský	22 608	22 558	7 139	7 316	10 313	9 013	5 209	6 229
Jihočeský	10 163	8 674	2 929	2 990	4 749	4 641	5 700	4 111
Plzeňský	5 592	6 447	2 769	4 049	1 270	1 374	1 558	1 053
Karlovarský	2 265	2 331	754	813	959	1 154	589	725
Ústecký	13 539	12 948	4 603	4 315	7 488	5 407	2 801	3 837
Liberecký	5 790	6 413	3 088	3 073	1 464	1 409	1 257	2 028
Královéhradecký	18 661	14 036	6 330	6 288	6 788	5 250	5 572	3 076
Pardubický	3 982	4 727	1 453	1 946	1 928	2 036	639	745
Vysočina	13 655	20 398	4 702	10 615	2 664	3 099	6 510	6 684
Jihomoravský	41 762	44 732	8 175	7 654	8 704	5 006	25 244	32 495
Olomoucký	9 287	10 322	2 473	2 233	894	839	6 701	7 913
Zlínský	16 943	14 781	1 698	1 432	7 204	3 748	8 195	9 281
Moravskoslezský	26 330	31 786	5 127	6 861	6 072	7 329	15 386	18 327
ČR	240 169	252 140	62 411	71 565	73 555	63 653	114 814	128 577

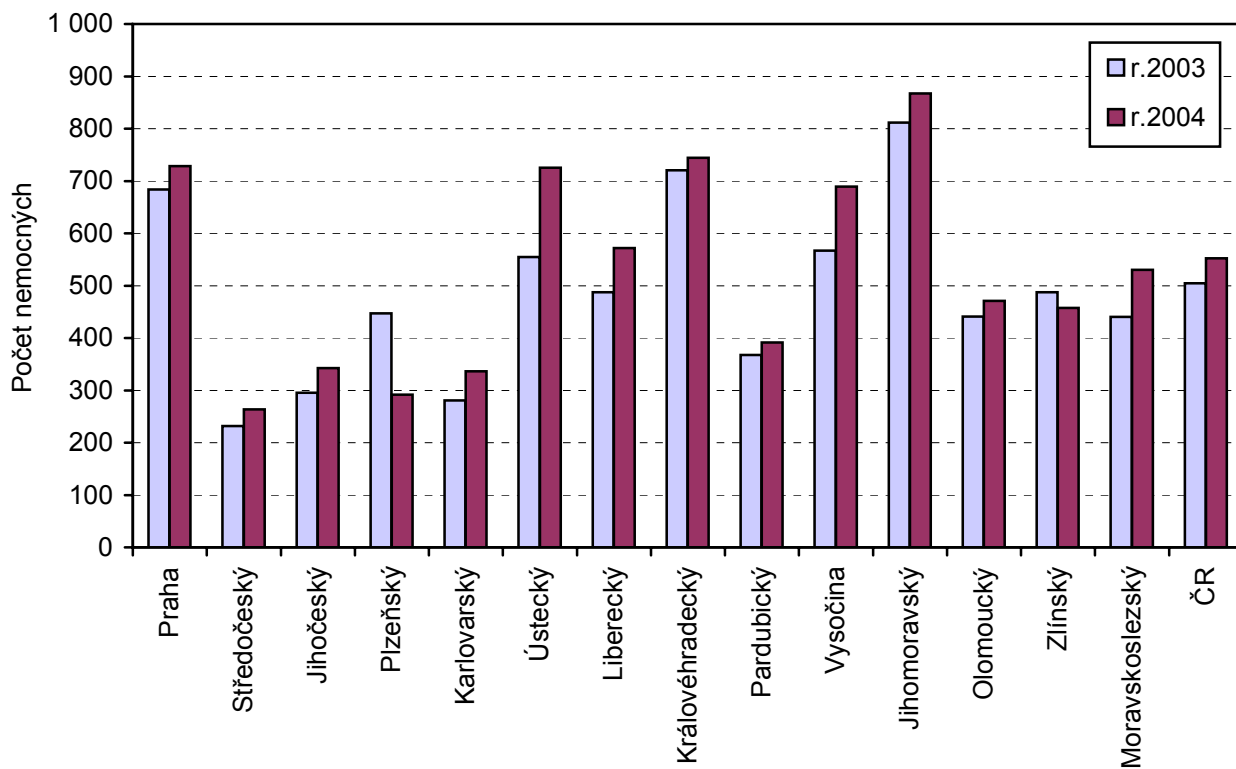
**Počet léčených pacientů
na 100 000 obyvatel**

**Počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním k léčení -
radiační onkologie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004
Praha	7 948	8 492	4 516	4 207	3 306	3 250	1 205	2 799
Středočeský	2 622	2 999	550	491	1 513	1 903	648	615
Jihočeský	1 846	2 144	739	903	1 359	1 541	475	588
Plzeňský	2 457	1 601	663	1 040	1 010	650	794	308
Karlovarský	853	1 022	444	437	341	337	221	279
Ústecký	4 550	5 955	1 447	1 425	3 542	4 203	326	810
Liberecký	2 083	2 444	931	1 011	630	609	540	995
Královéhradecký	3 946	4 072	2 763	2 759	1 939	1 933	768	777
Pardubický	1 860	1 979	750	851	1 006	1 017	127	169
Vysočina	2 934	3 565	796	1 268	1 505	1 538	633	759
Jihomoravský	9 101	9 732	3 558	3 761	1 802	2 051	3 747	3 983
Olomoucký	2 805	2 993	1 157	1 169	542	546	1 335	1 315
Zlínský	2 889	2 705	836	622	1 069	1 153	1 169	1 183
Moravskoslezský	5 553	6 674	1 912	3 135	2 056	2 485	2 006	2 232
ČR	51 447	56 377	21 062	23 079	21 620	23 216	13 994	16 812

**Počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním
k léčení na 100 000 obyvatel**

**Počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním
k léčení - radiační onkologie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Jiná	
	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004	r. 2003	r. 2004
Praha	7 959	7 366	6 036	5 925	1 923	1 441
Středočeský	1 572	1 674	-	-	1 572	1 674
Jihočeský	1 667	1 854	944	954	723	900
Plzeňský	1 482	1 388	1 482	1 388	-	-
Karlovarský	279	321	276	321	3	-
Ústecký	2 756	2 520	2 756	2 496	-	24
Liberecký	1 945	2 037	1 917	1 963	28	74
Královéhradecký	2 255	2 263	2 206	2 040	49	223
Pardubický	783	1 095	783	1 095	-	-
Vysočina	1 842	1 811	1 547	1 417	295	394
Jihomoravský	4 919	4 193	3 726	3 365	1 193	828
Olomoucký	5 315	5 678	908	844	4 431	4 834
Zlínský	3 102	2 960	862	802	2 240	2 158
Moravskoslezský	3 369	4 635	1 381	2 325	1 988	2 310
ČR	39 245	39 795	24 824	24 935	14 445	14 860

**Počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním
k léčení na 100 000 obyvatel**

